

MARKET PLACE SEMINAR PAZAR ALANI SEMİNERİ

(22 – 23 October 2009)

TÜRK DEMİRYOLUNDA YÜK TAŞIMA FIRSATLARI VE PROJELER

FREIGHT TRANSPORTATION OPPORTUNITIES AND PROJECTS IN TURKISH RAILWAYS

Veysi KURT

TCDD Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu Üyesi
Deputy Director General and Member of Board of TCDD

İbrahim Çelik Hareket Dairesi Başkanı

1-Demiryolu Altyapısı ve Kapasitesi

	CUMHURİYET ÖNCESİ DEMİRYOLU AĞI	4.136 km	ANAHAAT
	CUMHURİYETİN İLK YILLARI (1923-1950)	3.764 km	ANAHAAT (Yılda Ortalama 134 km)
	1951 DEN 2002 YE KADAR	945 km	ANAHAAT (Yılda Ortalama 18 km)
	2003 DEN GÜNÜMÜZE KADAR	438 km	ANAHAAT (Yılda Ortalama 88 km)
	İNŞAATI DEVAM EDEN	1854 km	

1-Demiryolu Altyapısı ve Kapasitesi

1.1. Demiryolu Altyapısı:

- 400 km.si yüksek hızlı ve 11.005 km.si konvansiyonel olmak üzere toplam 11.405 km. demiryolu ağında taşımacılık yapılmaktadır. Hattın yıllık kapasitesi 35 milyon tondur.

1-Demiryolu Altyapısı ve Kapasitesi

1.2. Demiryolu İstasyon ve Terminalleri:

- 410 gar ve istasyonun 263'ünde taşımacılık, 84'ünde intermodal taşımacılık yapılmaktadır.

2-Liman Altyapısı ve Kapasitesi

- Kamu Limanları : 25 Adet
- Belediye Limanları : 27 Adet
- Özel Limanlar : 122 Adet
- **TOPLAM** : **174 Adet**

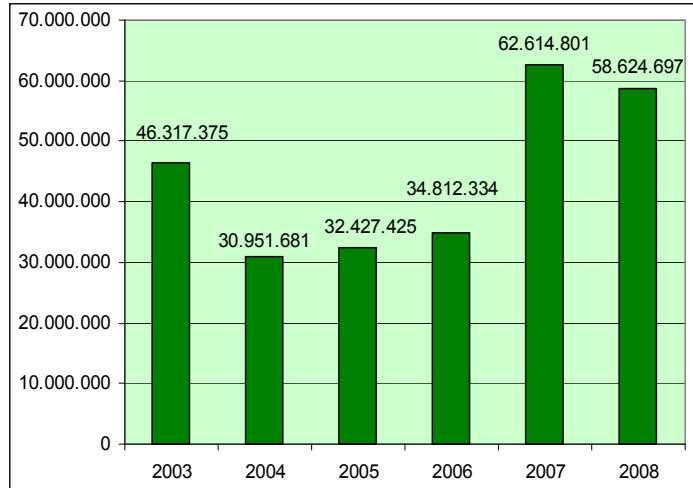
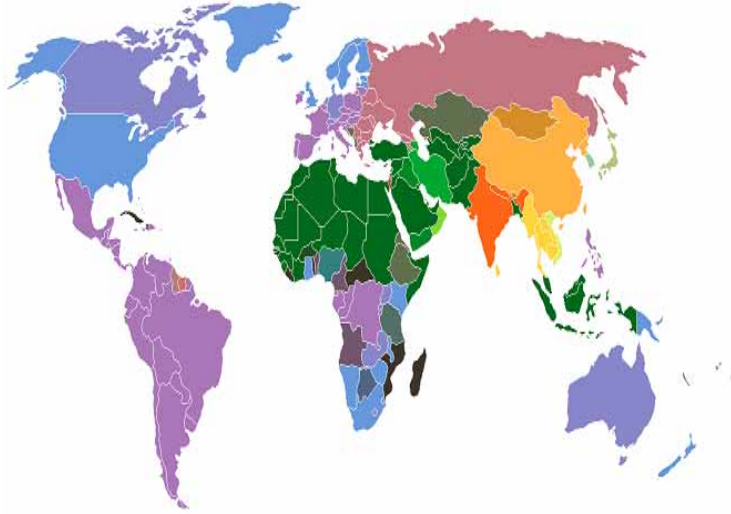

2-Liman Altyapısı ve Kapasitesi

- Ülkemizde toplam 174 liman ve iskele mevcuttur. En büyük 7 liman TCDD'ye ait olup dış ticaretimizin % 27'si bu limanlarda elleçlenmektedir.
- Bu limanlardaki işletme hakkının devri ile ilgili özelleştirme süreci devam etmektedir.

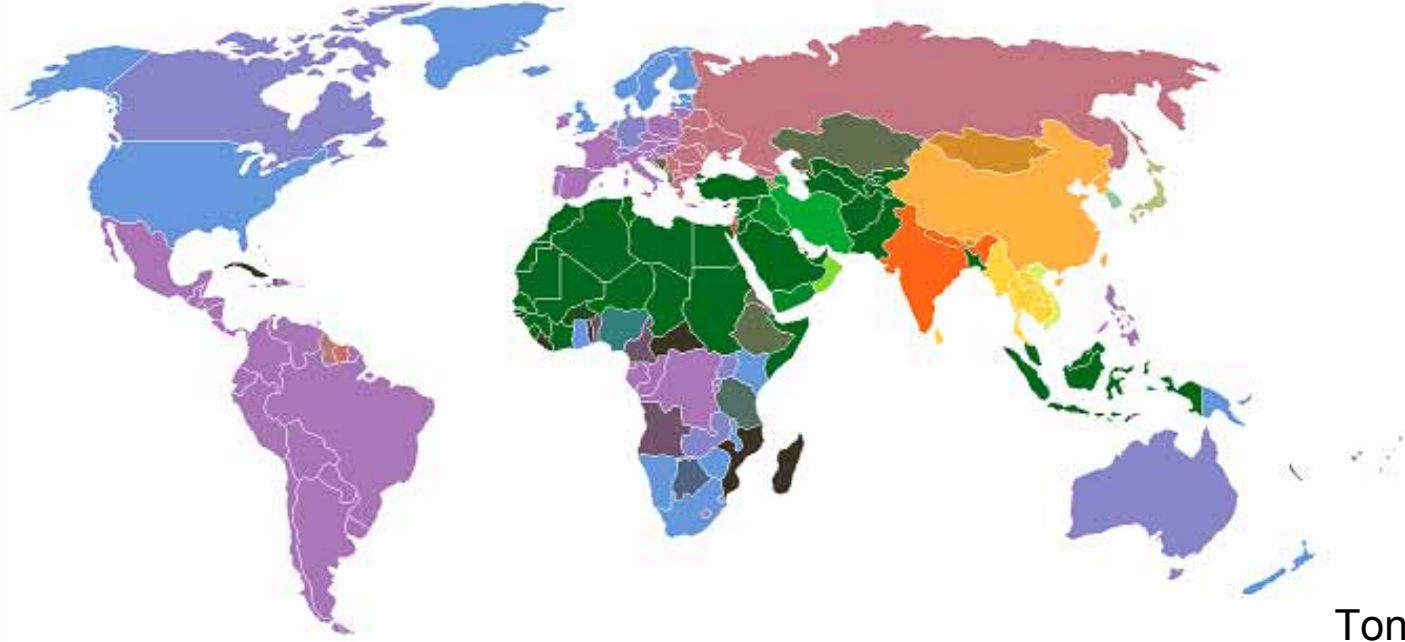

3- Asya – Avrupa Ticaret Hacmi

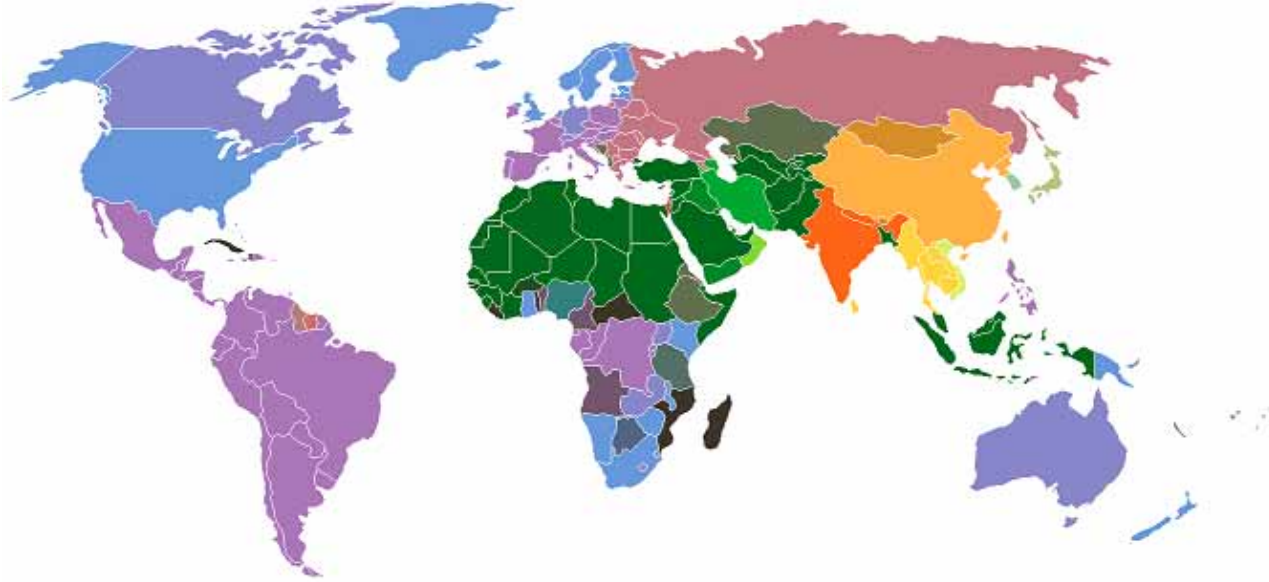
COUNTRIES	TON					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
GERMANY	5.057.342	5.086.392	5.307.259	5.296.060	5.960.732	5.899.563
AUSTRIA	547.825	641.413	595.268	647.455	877.090	709.106
FRANCE	2.552.395	2.861.224	2.684.549	2.976.674	3.259.953	4.777.866
ITALY	9.779.206	11.205.465	10.372.356	10.481.733	9.959.751	9.622.432
BULGARIA	2.596.191	3.165.293	3.631.926	4.042.831	5.063.949	3.969.494
GREECE	2.215.027	2.397.684	2.225.119	3.286.827	3.487.489	3.165.075
ROMANIA	1.437.244	4.951.786	5.965.800	6.763.084	7.449.809	6.819.019
HUNGRY	409.995	336.205	464.329	314.263	648.494	574.054
CZECH REP.	186.345	-	-	-	300.647	298.882
SLOVAKIA	450.295	-	365.260	403.099	478.075	513.058
SLOVENIA	175.048	188.072	236.184	273.814	225.279	214.923
POLAND	759.835	-	-	-	894.234	805.748
BELGIUM	2.947.688	-	-	-	2.940.431	3.112.606
CROATIA	-	118.147	276.499	303.537	-	-
OTHERS	17.369.213	15.609.244	17.361.976	21.431.626	21.068.868	18.142.871
TOTAL	46.483.649	46.560.925	49.789.401	56.221.000	62.614.801	58.624.697

4- Türkiye – Ortadoğu Ticaret Hacmi

ÜLKELER	2003	2004	2005	2006	2007	2008
SURİYE	3.219.698	2.644.094	2.388.980	2.476.160	3.108.041	4.145.305
İRAN	7.693.674	6.879.330	8.141.071	8.015.711	10.384.553	9.547.595
İRAK	2.306.379	5.880.832	7.423.193	4.324.584	5.150.227	6.764.300
TOPLAM	13.219.751	15.404.256	17.953.244	14.816.455	18.642.821	20.457.200

5- Türkiye – EİT Ülkeleri Ticaret Hacmi

ÜLKELER	2003	2004	2005	2006	2007	2008
AZERBEYCAN	744.810	703.944	966.909	1.094.520	1.101.721	1.999.214
KAZAKİSTAN	969.919	872.992	705.702	964.829	1.676.125	2.506.971
TÜRKMENİSTAN	250.445	293.828	216.636	282.289	586.700	677.820
ÖZBEKİSTAN	119.079	160.862	177.900	184.940	264.612	280.730
TACİKİSTAN	70.422	62.177	49.086	79.544	105.094	120.491
KIRGIZİSTAN	33.819	52.336	45.528	64.452	83.624	84.334
TOPLAM	2.188.494	2.146.139	2.161.761	2.670.574	3.817.876	5.669.560

Combined Transportation Link between Russia -Turkey and Middle East Being Established

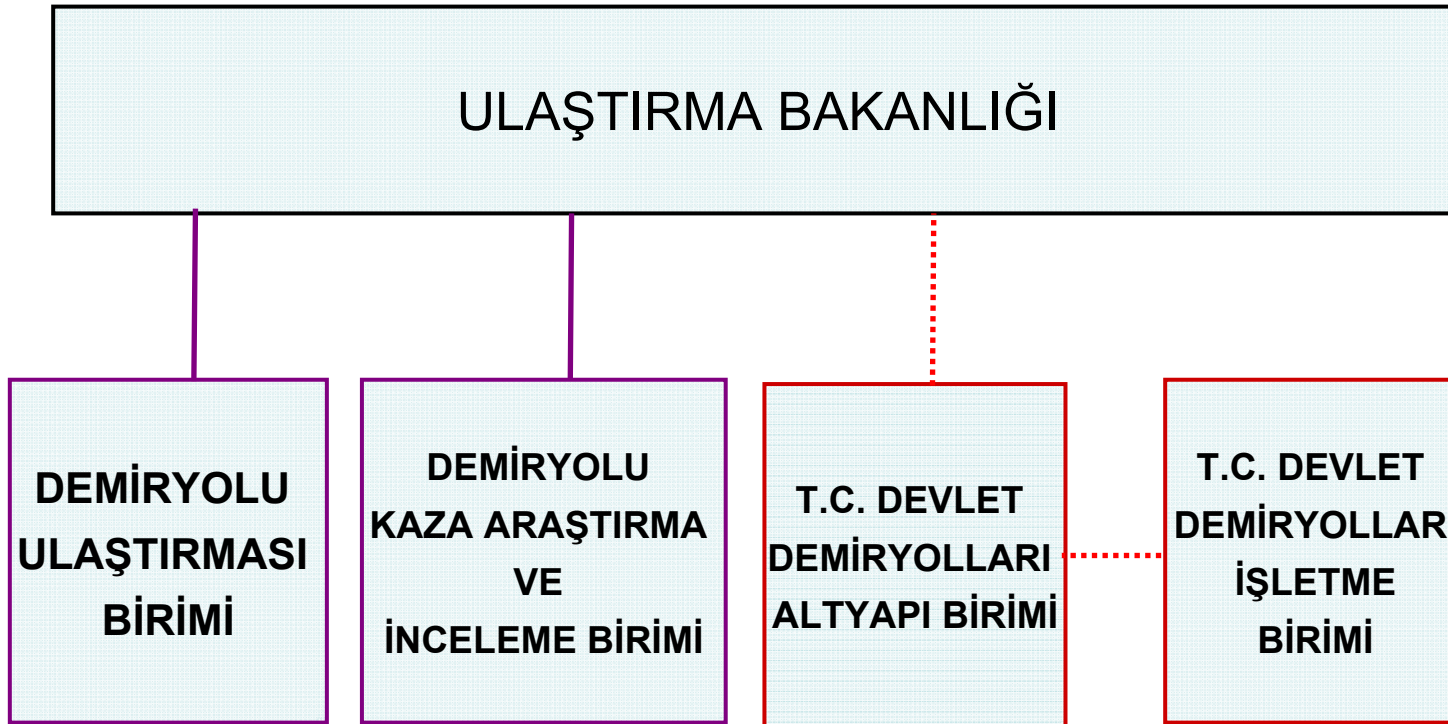

10- Türk Demiryolunun Yeniden Yapılandırılması;

Daha ucuz ve kaliteli hizmet üreten, rekabet ortamı sağlayan, bir çok operatörün demiryolu altyapısına tam ve adil şartlarda erişimini sağlayan Türk Demiryollarının yeniden yapılandırma süreci devam ediyor.

11-Demiryolu Terminalleri ve Operasyon Kapasitesi

11.1-Yükleme Boşaltma Rampaları ve Tesisleri

- Özellikle Avrupa bağlantılı işleyen blok trenler 500 – 550 m. uzunluğundadır. İstasyon boyları ve diğer tesisler dikkate alındığında bu ölçüler uygun bir uzunluk olarak görülmektedir.
- Köseköy, Eskişehir, Kayseri ve Samsun gibi yeni terminallerde bu ölçüler dikkate alınıyor ve aynı anda 4 blok tren elleçlenebilecek şekilde tesis planlaması yapılıyor.
- **Bundan sonra yapılacak tüm planlamalarda bu ölçüler dikkate alınıyor.**

11- Demiryolu Terminalleri ve Operasyon Kapasitesi

11.2-Tehlikeli Madde ve Otomatik Boşaltma Tesisleri

- Dökme ve tehlikeli yüklerin elleçlemesinin daha güvenli yapılması, çevreye ve diğer varlıklara zarar vermeden taşınması için;
- Demiryolları bu hususları dikkate alarak bugüne kadar 8 merkeze otomatik boşaltma tesisi, 4 noktaya (Eskişehir, İzmit, İstanbul vb.) tehlikeli madde boşaltma tesisi kurmuştur.

11- Demiryolu Terminalleri ve Operasyon Kapasitesi

11.3-Açık Alan, Stoklama ve Sosyal Alanlar

- Tek başına taşımacılık ve bir bütün olarak lojistikte depolama, stoklama ve elleçleme alanları en önemli altyapı tesisleri arasındadır.
- Demiryolu yeni yatırımlarla bu alanları 150.000 m²'den 440.000 m²'ye çıkarmıştır.

12- Demiryolu Terminallerinde Ekipman

- Konteyner ve paletli yük elleçlenmesi için 84 adet Terminalinin 60'ında vinç ve forklift gibi ekipman bulunmaktadır.
- Ekipmanların **23 ü** TCDD'ye , **80 i** Özel sektöre aittir.

Ekipmanlar	Vinç		Forklift	Diğer	Toplam
	Sabit	Tekerlekli			
TCDD	1	22	50	13	86
Özel Sektör	57	23	65	85	230
TOPLAM	58	45	115	98	316

13- Demiryolu Taşımacılığında Özel Sektör Katılımı

- 2008 sonu itibariyle demiryolu yük taşımacılığında TCDD'nin 17.079, özel sektörün 2.458 olmak üzere toplam 19.537 vagonla taşımacılık yapılmaktadır.
- Özel sektörün sistemdeki payı %13 civarındadır.

Yıllar	TCDD		ÖZEL SEKTÖR		TOPLAM Vagon
	Vagon	%	Vagon	%	
2001	16.513	94	1.058	6	17.571
2002	16.241	95	789	5	17.030
2003	16.070	95	771	5	16.841
2004	16.004	95	868	5	16.872
2005	16.102	92	1.397	8	17.499
2006	16.320	90	1.909	10	18.229
2007	17.041	89	2.164	11	19.205
2008	17.079	87	2.458	13	19.537

14- Lojistik Merkezlerin Geliştirilmesi

- Daha verimli ve kaliteli bir lojistik hizmet sunulması için, yük potansiyeli yüksek, karayolu-demiryolu ya da liman erişimi olan önemli lokasyonlara lojistik merkez ve demiryolu terminalleri kuruluyor.
- Proje kapsamında Türkiye’de 12 noktada bu projeler devam ediyor.

Yatırımlar

- Tamamlanan : 50 Milyon \$
- Devam eden : 250 Milyon \$
- Toplam : 300 Milyon \$

14- Lojistik Merkezlerin Geliştirilmesi

- Depolama ve stok sahaları, gümrükleme ve diğer sosyal hizmetler hala lojistik sektörünün en önemli ihtiyaçlarıdır.
- Bu ihtiyaçların tek merkezde görülebilmesi için TCDD 12 noktada lojistik merkez inşa etmektedir. Ancak mevcut imkanlarda alanlar 150 - 450 dönüm arasında planlanmıştır. Buna göre bir kısmı terminal bir kısmı lojistik merkez (Halkalı, Köseköy, Eskişehir) konumundadır.
- Bu merkezlerde manevra, aktarma ve stok alanları TCDD; antrepo ve diğer sosyal tesislerin özel sektör işbirliğiyle kurulması planlanmaktadır.

15- Kombine Taşıma Koridorlarının Geliştirilmesi

15.1- Köstence-Derince Feribot (rail+ feri+rail+road)

Doğu Avrupa'nın Karadeniz üzerinden ülkemize demiryolu bağlantısının sağlanması için Derince – Köstence feribot taşımacılığı devam ediyor.

Romanya – Türkiye demiryolu + denizyoluyla Karadeniz üzerinden birleştiriliyor.
Bu modelle yıllık 50,000 ton yük taşınıyor.

Tren-Feri Hatları	Köstence-Derince Feri Hattı					
	İthalat		İhracat		Toplam	
	Vagon	Ton	Vagon	Ton	Vagon	Ton
2004	701	30.097	593	23.360	1.294	53.457
2005	2.097	105.655	2.142	81.148	4.239	186.803
2006	1.170	51.394	1.161	54.292	2.331	105.686
2007	678	28.676	536	24.591	1.214	53.267
2008	395	14.701	289	11.357	684	26.058

15- Kombine Taşıma Koridorlarının Geliştirilmesi

15.2- İliçevski-Derince Feribot (rail+ feri+rail+road)

Karadeniz koridoruyla demiryolu+feribot bağlantısıyla yıllık 150.000 ton yük taşınıyor.

Tren-Feri Hatları	İliçevski-Derince Feri Hattı					
	İthalat		İhracat		Toplam	
	Vagon	Ton	Vagon	Ton	Vagon	Ton
2004	219	14.211	1.286	75.228	1.505	89.439
2005	848	8.986	834	58.094	1.682	67.080
2006	1.441	52.616	1.408	84.214	2.849	136.830
2007	1.728	61.180	1.702	109.836	3.430	171.016
2008	1.408	48.895	1.429	108.983	2.837	157.878

16- Yük Merkezlerine İltisak Hatlarının Yapılması

Kapıdan kapıya taşımacılığı desteklemek için, Organize Sanayi Bölgeleri, Büyük Sanayi Kuruluşları , liman ve iskele gibi hacimli yük taşınan tüm merkezler doğrudan iltisak hatları ile bağlanıyor.

Son dönemde yılda ortalama 10 Milyon \$'lık yatırımla 47,7 km.lik 32 adet iltisak hattı yapılmıştır.

YILLARA GÖRE İLTİSAK HATTI YAPIMI VE UZUNLUKLAR

İltisak Hatları		1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Yeni yapılan	Adet	3	3	1	12	8	2	5	12	3	6	5	6
	Uzunluk(km.)	5	3,6	0,5	11,1	4,4	0,5	7,2	8,9	5,6	10,7	10	12,5
Toplam	Adet	255	258	259	271	279	281	286	298	301	307	312	318
	Uzunluk(km.)	362,2	365,8	366,3	377,4	381,8	382,3	389,5	398,4	404	414,7	421,5	434

(3 km.söküldü)

17-Demiryolu Bağlantılı İntermodal Taşımacılığın Geliştirilmesi

- Türk Demiryollarındaki yük trafiğinin %22'si intermodal taşımacılık şeklinde yapılmaktadır.
- Bu taşımacılıktaki mod paylaşımı %80 demiryolu-karayolu, %20 denizyolu-demiryolu şeklindedir.
- Toplam taşımacılığın % 86 yurtiçi, % 14 uluslararası taşımacılıktır.
- Demiryollarının 99 lojistik müşterisinden 67'si intermodal taşımacılığı kullanmaktadır.

17-Demiryolu Bağlantılı İntermodal Taşımacılığın Geliştirilmesi

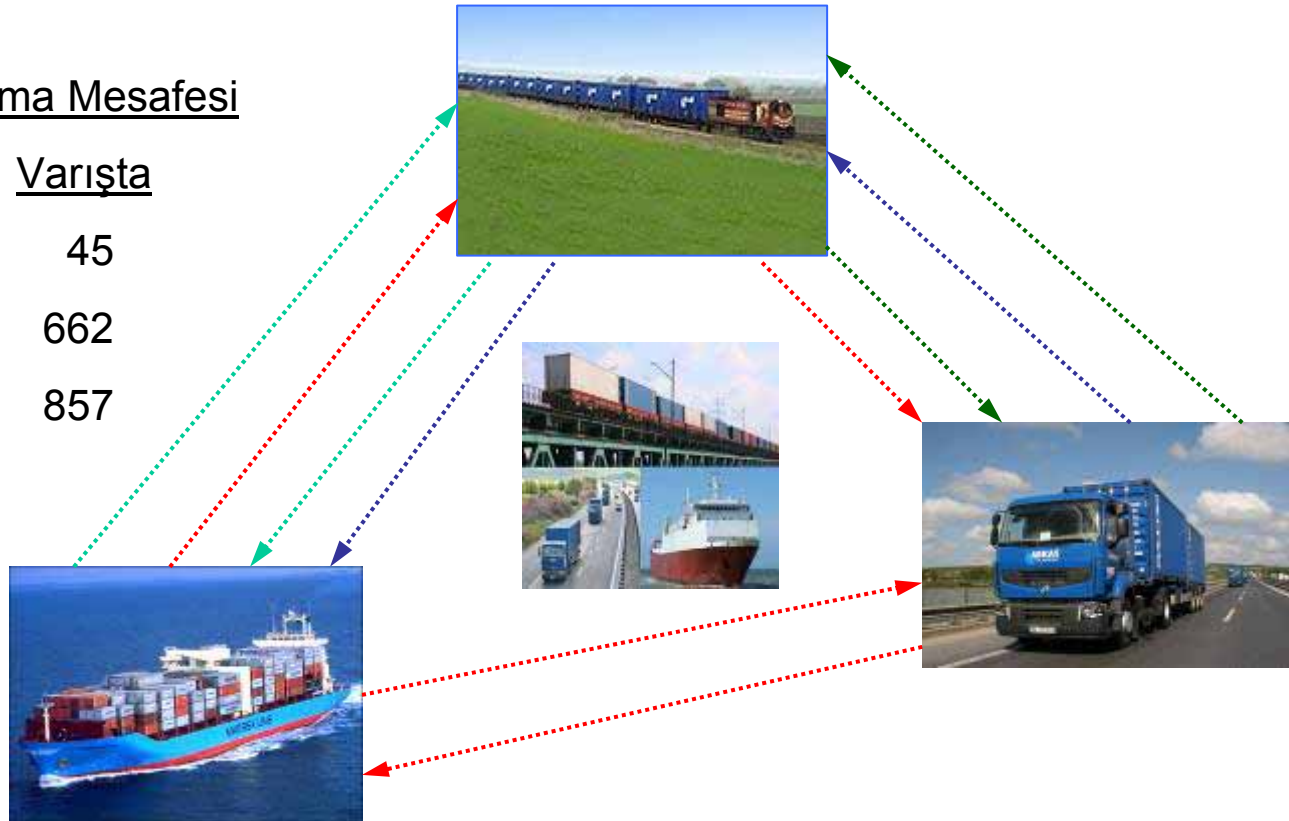
Demiryolunun kullanıldığı intermodal taşımada;

- Çıkışta ve varışta karayolu ortalama 38 km,
- Ana ekseninde demiryolu ortalama 662 km mesafede kullanılmaktadır.

İntermodal taşımacılık

Ortalama Taşıma Mesafesi

	<u>Çıkışta</u>	<u>Varışta</u>
Karayolu (km)	31	45
Demiryolu (km)	662	662
Denizyolu (mil)	5.766	857

17-Demiryolu Bağlantılı İntermodal Taşımacılığın Geliştirilmesi

18- Yük Konsolidasyonu ve Blok Tren Uygulamaları

- Bilindiği gibi hala lojistik sektörünün ana faaliyetleri arasında taşımacılık gelmektedir.
- Taşıma maliyetlerinin toplam lojistik maliyetleri içerisindeki payının ve taşıma süresinin düşürülmesi için yüksek hacimli taşımalar blok trenlerle yapılmaktadır.
- İntermodal taşımada kullanılan blok tren : 28 adet / gün
- Toplam blok tren : 75 adet / gün

18- Yük Konsolidasyonu ve Blok Tren Uygulamaları

Yük konsolidasyonu halinde blok trenlere % 50'ye varan indirim uygulamaları

Uluslararası blok tren taşımalarında kilometrik mesafe ve tren tonajına göre;

- Yabancı demiryolu vagonlarından oluşan blok trende %10-%30 arası,
- Sahibine ait vagonlardan oluşan blok trende %50'ye kadar,
- TCDD vagonlarından oluşan blok trende %36'ya kadar

% 50' ye varan tarife indirimi yapılmaktadır.

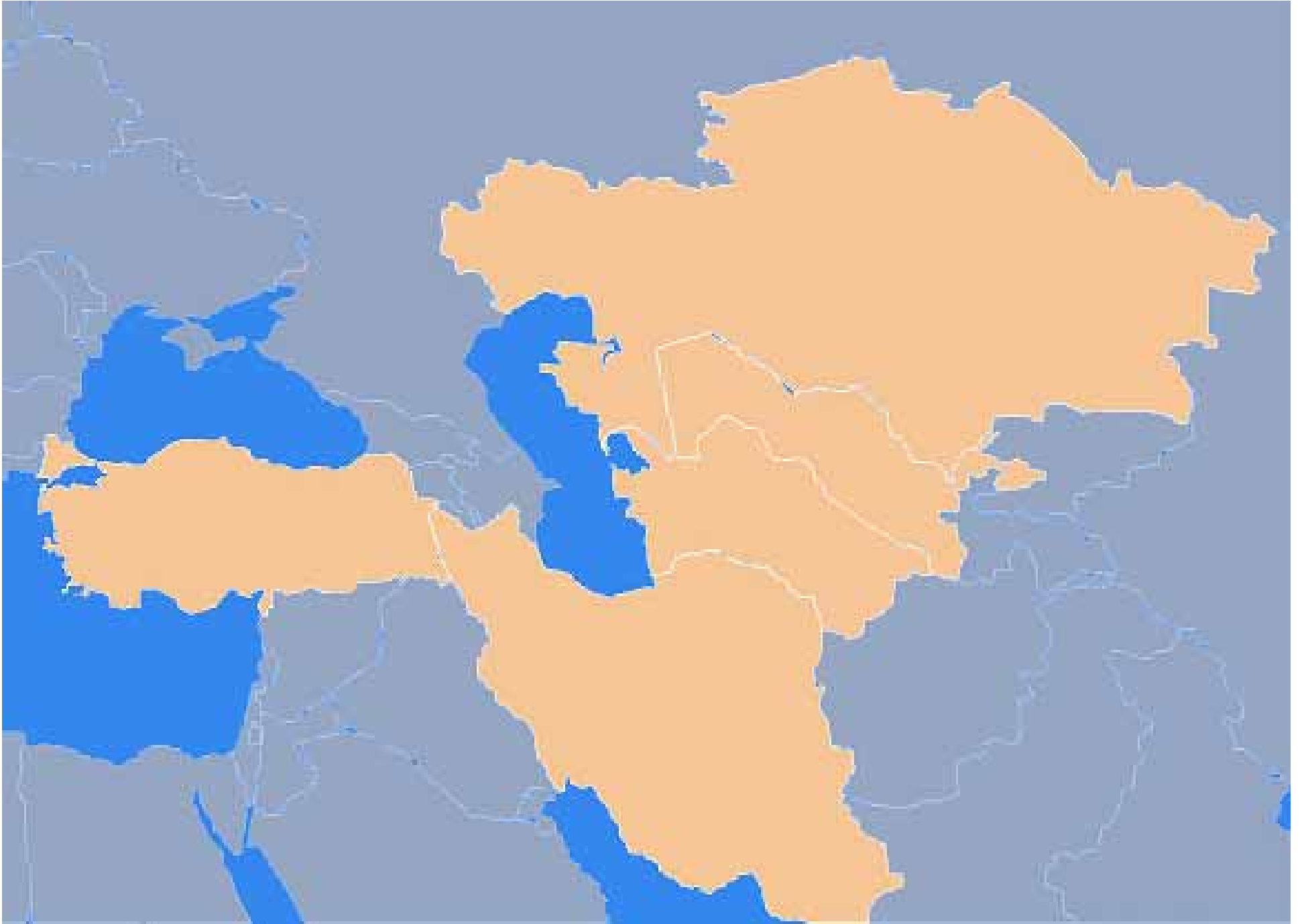

19- Blok Tren Uygulamalarına Örnekler

Mersin-Suriye blok yük treni haftada 6 gün çalışmaktadır.
Bu trenle mercimek ve gıda maddesi taşınmaktadır.

19- Blok Tren Uygulamalarına Örnekler

